

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ ВІТЧИЗНЯНИХ ТА ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ДИНАМІКУ ВВП УКРАЇНИ

доц. Скляр І.Д., студент Марочко С.С.

Кризові явища, які вже тривалий час супроводжують процес розвитку національної економіки, негативно вплинули на процеси фінансування найважливіших господарських заходів, спрямованих на стабілізацію та збалансування внутрішньо-економічної ситуації.

Дослідження свідчать, що результативність банківського кредитування за умов фінансової кризи за підсумками 2008 року зменшилась (реально використаними виявилось близько 80% виданих в економіку України кредитів), а потенціал заощаджень населення, які є одним з головних джерел кредитування банками господарської діяльності, знизився; фінансування за рахунок власних коштів суб'єктів господарювання також знаходиться на низькому рівні – за підсумками січня-вересня 2009 року негативний фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування спостерігався у 9 з 12 секторів економіки України, чого не було з часів набуття Україною незалежності.

Інвестиційний фактор традиційно визначається як ключовий для активізації економічних процесів всередині держави та пожвавлення реального сектору економіки,

В економічній літературі досить широко представлені дослідження впливу інвестиційного фактора (інвестицій як вітчизняного, так і іноземного походження) на основні макроекономічні показники. Такі питання висвітлено зокрема у працях Войцеховської Ю.В., Головаш Б.Е., Жуйкової К.В., Іваненка А.П., Кожем'якіної С.М., Мельничук В.М., Сельського В., Харламової Г.О. та ін.

Для підтвердження значного впливу інвестиційного фактора на процеси економічного розвитку та виявлення особливостей такого впливу у вітчизняному економічному середовищі були знайдені розрахунки коефіцієнтів кореляції ВВП України та вищезазначених параметрів. Отримані результати дали можливість порівняти рівень впливу прямого іноземного та вітчизняного інвестування на обсяги основного макроекономічного показника функціонування економіки.

Проведене дослідження дало змогу також встановити, що кожен додатковий відсоток здійснених вітчизняних інвестицій в економіку України дає приріст ВВП в середньому на 0,96 %, а приріст ВВП від кожного додаткового відсотка здійснених прямих іноземних інвестицій складає 0,89. Такі результати дають право стверджувати, що вплив прямих іноземних і вітчизняних інвестицій на зміну ВВП майже еквівалентний, проте провідна роль у процесах економічного розвитку України за підсумками 1996-2008 рр. належить інвестиціям вітчизняного походження.

Отримані показники також вказують на те, що прямі іноземні інвестиції, які здійснюються в економіку України, призводять до відтоку частини вітчизняного капіталу у майбутньому, внаслідок чого вплив прямого іноземного інвестування на приріст ВВП є меншим у порівнянні із впливом вітчизняних інвестицій.

Отже, обґрунтованим можна вважати твердження, що для подолання кризового становища в Україні пріоритет слід надавати активізації внутрішнього інвестування, передусім інвестування в основний капітал.

Проте орієнтація виключно на якесь одне джерело інвестицій призведе до меншого інтегрального ефекту від їх здійснення. Обсяги прямих іноземних інвестицій хоча і призводять до відтоку певної частини капіталу економіки України в майбутньому, але обов'язково передбачають у процесі своєї реалізації передбачу досвіду та крос-культурну взаємодію, яка має досить сильний позитивний вплив на економічний розвиток, адже знання передаються від більш розвинених країн-інвесторів до вітчизняних суб'єктів господарювання (до того ж Україна, маючи досить високий рівень відкритості економіки, значною мірою залежить від ситуації на міжнародній арені). Інвестицій вітчизняного походження мають обмежені джерела свого фінансування (що особливо гостро проявилось за роки реформ).

Отже, необхідно сформувати таку стратегію розвитку вітчизняної економіки, яка б передбачала максимальне використання внутрішнього інвестиційного потенціалу з одночасною реалізацією політики залучення прямих іноземних інвестицій.